

Økonomisk politik

Oplæg til høring på Pastoralrådsmøde 9/6 2012

1. Bispedømmets økonomi under alvorligt pres

Bispedømmets økonomi er under alvorligt pres. Budget/regnskab er langt fra i balance. Det budgetterede underskud i fælleskassen er i 2012 på ca 4 mio kr (og over 6 mio kr på den ordinære løbende drift). Og det er jo ikke en én gangs foreteelse. År efter år må vi finansiere et forbrug, der overstiger de ordinære løbende indtægter. Ekstraordinære indtægter reddede gennem nogle år regnskabsresultatet, men i de senere år har også disse ekstraordinære indtægter svigtet. Vi må hvert år bruge af formuen. Simpel hovedregning viser, at dette ikke kan fortsætte, og det vil være uforsvarligt at forlade os på, at ekstraordinære indtægter måske igen vil kunne redde et enkelt år.

Usikkerhed omkring indtægterne. Går vi bag om tallene, viser det sig, at situationen er endnu mere alvorlig. Realiteten er, at vores indtægtsgrundlag er meget usikkert, da langt størstedelen af indtægterne stammer fra tilskud fra ind- og udland, og det er usikkert, om vi fortsat kan basere os på disse på det nuværende niveau. Hertil kommer usikre indtægter i form af arv og gave. De danske katolikkers eget bidrag til fælleskassen gennem kirkeskat og bidrag/kollekter udgør en mindre del af de samlede indtægter, nemlig i størrelsesordenen en femtedel.

Usikkerhed omkring udgifterne. Også på udgiftssiden er der sorte skyer. Der er nemlig indbygget nogle risici i form af et udgiftspres på nogle store poster. Det drejer sig først og fremmest om kirkens ejendomme, hvor der er et vedligeholdelsesefterslæb, ligesom udgifterne til energi må forventes at stige kraftigt. Altså må der forudses udgiftsstigninger blot med det nuværende aktivitetsniveau. Og som nævnt er vi helt afhængige af de udefra kommende tilskud for at kunne vedligeholde vores ejendomme på det nuværende niveau.

Fælleskassen og sognekasserne hænger sammen. De er forbundne kar. Den katolske kirkes grundenhed er bispedømmet (can 368). Bispedømmet er bl a forpligtet til at sørge for underhold af præster og andre ansatte (can 281 og 1274). Et sogn er en selvstændig juridisk person, men altså en integreret del af fællesskabet (can 515). Økonomisk "hænger bispedømmet og sognene sammen". Rent praktisk er det konstrueret med en fælleskasse i bispedømmet med tre hovedopgaver: at afholde nogle fællesudgifter (til løsning af fællesopgaver), at udgøre en "underskudsgaranti" for sognene samt at finansiere en række af sognenes udgifter. Den sidste del – finansiering af udgifter i sognene – udgør ca halvdelen. Det drejer sig både om løbende driftsudgifter (især finansiering af præstelønninger og vedligeholdelsesudgifter, som sognene ikke selv kan klare) og finansiering af store projekter. Sognene er altså langt fra selvfinansierende.

2. Det er nødvendigt at gøre noget. Der skal arbejdes på tre fronter

Grundlæggende bør der tages initiativer på tre fronter:

1) Indtægterne øges:

A) De danske katolikker bør selv bidrage betragteligt mere til deres kirke. Erfaringen viser, at dette er en opgave, der først og fremmest skal løses dér, hvor katolikerne er, altså lokalt i hver eneste menighed eller sproggruppe (se nedenfor i afsnit 4 samt bilag 1).

B) Der skal arbejdes på, at vi fortsat kan modtage betydelige midler fra eksterne velgørere mv. Dette er en fællesopgave.

2) Udgifterne reduceres.

Det er nødvendigt at gennemgå alle større udgiftsposter i fælleskassen med henblik på at træffe nogle svære beslutninger for at reducere vores udgifter (se nedenfor i afsnit 3 og bilag 1 med bruttoliste over forslag fra Økonomisk Råd, der endvidere har været drøftet i Præsterådet).

Samlet set vil det under alle omstændigheder være ønskescenariet, at problemerne kan løses ved at indtægterne øges betragteligt. Men sådan noget bliver nemt "fugle på taget" i en budgetlægning.

3) Omlæggelse af nogle grundlæggende strukturer.

Udover disse snævre økonomiske overvejelser anbefales det, at der igangsættes mere langsigtede overvejelser om grundlæggende forhold i den måde, den katolske kirke i Danmark er organiseret på (se nedenfor i afsnit 5). Hvordan får vi "mere kirke"? Hvordan udnytter vi vores samlede ressourcer (præster, bygninger osv.) bedst muligt?

Behovet for sådanne overvejelser er ikke énsidigt begrundet i økonomien, men kan på den anden side ikke løsrives fra de økonomiske forhold.

3. Økonomisk Råds overvejelser

Økonomisk Råd har med bekymring vurderet bispedømmets økonomiske situation. Der er allerede taget initiativer til nedbringelse af underskuddet. Det vil være reduceret i regnskab 2011, og der budgetteres med en yderligere reduktion i budget 2012. Men de initiativer, der hidtil er taget, er ikke tilstrækkelige. Økonomisk Råd har derfor på et heldages møde den 27/1 2012 drøftet den økonomiske situation nu før budgetlægningen for 2013-15 går i gang. Det er tanken at lægge op til et treårigt rullende budget for at kunne sætte de nødvendige initiativer ind i en længere tidsmæssig sammenhæng.

Økonomisk Råd har udarbejdet en bruttoliste over initiativer, der ud fra en økonomisk synsvinkel bør indgå i overvejelserne. Økonomisk Råd er naturligvis opmærksom på, at også pastorale og andre hensyn skal indgå i den samlede afvejning. Denne afvejning må foregå i den videre proces. I første omgang er oplægget drøftet på et fællesmøde mellem Økonomisk Råd og Præsterådet den 28/2.

Økonomisk Råd understreger, at det under alle omstændigheder er nødvendigt med betydelige budgetforbedringer for at rette op på den nuværende økonomiske situation.

Med hensyn til det nærmere indhold af bruttolisten henvises til bilag 1, der i den foreliggende form er resultatet af drøftelserne på fællesmødet mellem Økonomisk Råd og Præsterådet. Det kan nævnes, at Økonomisk Råd overordnet foreslår, at provenuet fra kirkeskatten søges forøget med 70 % (indsatsområde 1, forslag 1), og at fælleskassens omkostninger søges reduceret med 5 mio kr., svarende til ca. 15 % (indsatsområderne 4-6). Der foreslås endvidere en politik for, hvilke typer bygninger Ansgarstiftelsen fremtidig bør eje, hvilket på sigt vil betyde en reduktion af antallet af ejendomme ejet af Ansgarstiftelsen (forslag 9).

4. Kirkeskat

Opkrævning af kirkeskat som kildeskat.

Et initiativ, der tidligere blev sat ret stor lid til, er opkrævning af kirkeskatten som kildeskat. Det blev imidlertid afvist af den tidligere regering i 2010. Sagen er nu rejst på ny i regi af Danske Kirkers Råd (og med vores aktive deltagelse). Vi prøver at præsentere forslaget som dét det er, nemlig et teknisk forslag om statslig bistand til opkrævning af "medlemskontingent", ligesom Folkekirken får det. Risikoen er imidlertid, at forslaget "syltes ind" i de større kirke- og religionspolitiske overvejelser, der ifølge regeringsgrundlaget skal finde sted, (og som allerede er godt i gang i den offentlige debat). I så fald vil der være lange udsigter med at få realiseret forslaget, selvom der fmtl er klart politisk flertal for det i Folketinget. Under alle omstændigheder må der advares mod at bruge forslaget som "sovepude" (igen), idet der ud over det allerede nævnte knytter sig usikkerhed til rækkevidden af en sådan ordning.

Iflg. den svenske ordning, som vi gerne ser kopieret, skal et trossamfund kunne fremlægge skriftligt samtykke fra de personer, hvis medlemsbidrag skal opkræves som led i skattesystemet, *medmindre* trossamfundets love eller vedtægter indeholder regler om, at medlemmerne er skyldige at betale bidrag til trossamfundet; i så fald anses medlemmerne for at have givet et sådant samtykke.

- Vil en lovgivning i Danmark få samme indhold? Og vil de statslige myndigheder anerkende kirkelovens forpligtigelsesregel eller forlange individuel tilslutning til ordningen fra den enkelte katolik?
- Og vil en lovgivning om en ordning som den foreslåede give Kirken som et anerkendt trossamfund fornøden hjemmel til i medlemsregistret at notere de CPR-numre, som er indeholdt i vore kirke- og ministerialbøger, således at ordningen kan fungere som for Folkekirkens vedkommende dvs. uden yderligere indberetning af CPR-nummer fra det enkelte medlem?

- Som i Sverige forudsættes det, at Kirken for en periode vil fritage et medlem for at betale sit medlemsbidrag over kildeskattesystemet, hvis vedkommende udtrykker ønske om at betale på anden måde, men hvis mange fremsætter et sådant ønske, hvad kan det så betyde for det samlede provenu?

Der er således god grund til at nedtone en ukritisk forventning om, at en ordning fra dag 1 vil give Kirken en samlet indtægt svarende til 1 % af den gennemsnitlige skattepligtige indkomst ganget med antallet af voksne katolikker.

Kirkeskat i øvrigt. Der er nedsat en arbejdsgruppe (KSR-gruppen).

Biskoppen har nedsat en arbejdsgruppe bestående af fhv amtsborgmester Erling Tiedemann, sognepræst Jesper Fich, administrationschef Thomas Larsen og bispedømmets økonom Stig Sørensen.

Gruppens opgave består i at anvise større og mindre initiativer, der tilsammen kan medføre en væsentlig forøgelse af det samlede provenu fra kirkeskatteordningen. Gruppens kommissorium vedlægges som bilag 2.

Gruppen finder, at erfaringerne viser, at to centrale elementer i bestræbelserne for at motivere de danske katolikker til at betale kirkeskat er bevidstgørelse og kommunikation, der både skal forstås som information og "samtale". Et tredje centralt element er betydningen af arbejdet i den lokale menighed. Arbejdet med at forøge provenuet fra kirkeskatten står og falder med, at der lokalt i menighederne er forståelse for, at det er nødvendigt for hver enkelt at bidrage og for kirkeskatteordningen og den måde, den fungerer på.

Udgangspunktet for pligten til at betale kirkeskat er som bekendt bestemmelserne i kirkeretten. Hovedbestemmelsen er can 222,§1, hvorefter de troende er forpligtet til at understøtte Kirken i dens fornødenheder til opretholdelse af gudstjenestelivet, til det apostoliske (pastorale) arbejde og til præsternes og andre medarbejders underhold. Ifølge can 1260 har Kirken derfor en "medfødt" ret til at forlange af de troende, hvad der er nødvendigt til disse formål. Biskoppen har ifølge can 1261,§2, en pligt til at formane de troende om denne pligt og på en egnet måde insistere på, at den bliver overholdt.

I medfør af can 1262 har NBK fastsat (i norsk ordlyd): " De troende er forpliktet å støtte sitt sogn og sitt bispedømme økonomisk. Dette skjer gjennom frivillige gaver som samles inn i kollekten på søn- og festdager og ved bidrag som i størrelse tilsvarer kirkeskatten fastsatt av staten eller en viss prosent av inntektsskatten"

Heraf følger: Enhver katolik er som medlem af de troendes fællesskab forpligtet til at bidrage til dette fællesskab. Dette gælder det lokale fællesskab (sognet), men det er herudover vigtigt at se det lokale fællesskab som et led i den universelle Kirke – i første række i det større fællesskab bispedømmet. Denne pligt er obligatorisk, men sanktioneres ikke.

Den nærmere tilrettelæggelse af den nuværende ordning er sket gennem en afvejning af to principper:

1) Solidaritetsprincippet, som i denne sammenhæng betyder, at sognene og bispedømmet økonomisk er gensidigt ansvarlige for hinanden og for de fælles anliggender.

2) Subsidiaritetsprincippet, som i denne sammenhæng betyder, at sognene i videst muligt omfang skal have ansvar for deres økonomi.

Den nuværende ordning er i princippet decentral, idet kirkeskatten går til sognene, der til gengæld betaler en del af deres samlede indtægter til fællesskabet. (Det er dog et spørgsmål, i hvilket omfang ordningen også opfattes som decentral). Ordningen baseres endvidere på, at det udtrykkes som en alvorlig pligt at betale sin kirkeskat (ikke bidrag).

Arbejdsgruppen agter at fremsætte forslag om at nedsætte den anbefalede procent af den skattepligtige indkomst fra 2 til "mindst 1", jfr forslag i bilag 1 (indsatsområde 1, forslag 1.2).

Ansvar for at få katolikkerne til at betale (mere) ligger, hvor katolikkerne er, altså i sognene og i sproggrupperne. Der kan fortsat være behov for enkelte centrale kampagner, først og fremmest til konkrete formål. Men erfaringen viser, at det grundlæggende daglige arbejde skal gøres i menighederne. Ansvar for ligger hos den enkelte, det ligger hos menighedsrådet, og det ligger i ganske særlig grad hos præsterne. Hvis vi vil bevare vores kirke (i en nogenlunde ordentlig stand) og det kirkelige liv i vores sogn, kan vi ikke fortsat forlade os på, at "nogle andre" vil betale 80 % af vores fællesudgifter.

Præsternes ansvar. En fortsat bevidstgørelse og en vedholdende kommunikation er vigtig. Centralt skal der fortsat gøres en stor indsats her, men det skal følges op lokalt. En nøgleperson vil som nævnt selvsagt være præsten. Menigheden og sproggruppen skal kunne opleve, at præsten aktivt, helhjertet og synligt bakker op om sagen og er i stand til at forklare om ordningen og om, hvorfor kirkeskatten er nødvendig. Det er altså et spørgsmål om præstens holdningspåvirkning gennem sit engagement i sagen. Herudover er det et spørgsmål om at få tilrettelagt lokale kampagner. Også her har præsten et direkte ansvar.

Hvad skal der til, for at indsatsen i menighederne og sproggrupperne kan intensiveres mærkbart, herunder at alle præster er bevidst om deres ansvar? Nogle forslag ses i bilag 1 (indsatsområde 1, forslag 1).

5. Strukturovervejelser. Hvordan får vi mere kirke?

Som nævnt ovenfor, anbefales det, at der igangsættes mere langsigtede overvejelser om, hvordan den katolske kirke i Danmark er organiseret. Dette har sammenhæng med, hvad vi vil med Bispedømmet. Behovet for sådanne overvejelser er ikke énsidigt begrundet i økonomien, men kan heller ikke ses løsrevet fra de økonomiske vilkår.

Det foreslås, at dette arbejde tager udgangspunkt i nogle helt overordnede spørgsmål:

- 1) Hvad er "en menighed"?
- 2) Hvad skal der til for at betjene en menighed forsvarligt? Hvilke funktioner skal varetages?
- 3) Udnytter vi præster og bygninger rigtigt i dag?

- 4) Skal vi i højere grad bruge ikke-præster (f.eks. diakoner og pastoralassistenter)?
- 5) Til hvilke opgaver er der brug for præster ud over til det klassiske sognearbejde? Hvilke specialer er der brug for, for at Bispedømmet kan løse sine opgaver?
- 6) Kan man forestille sig en anden organisation af menigheder end den nuværende?

6. Processen

Som nævnt har oplægget til økonomisk politik været drøftet indgående i Økonomisk Råd og derefter på et fællesmøde mellem Økonomisk Råd og Præsterådet den 28/2 2012. Oplægget har desuden været drøftet i Pastoralrådets forretningsudvalg og forelægges herefter til drøftelse på Pastoralrådets møde den 9-10/6 2012 med efterfølgende inddragelse af menighedsrådene.

Inden der i forbindelse med vedtagelsen af B 2013-15 skal træffes konkrete beslutninger, er det vigtigt, at der har fundet grundige drøftelser sted, dels for at sikre at relevante hensyn er blevet inddraget i overvejelserne, og dels for at sikre en bred viden om (og helst også forståelse for) situationens alvor og nødvendigheden af at træffe nogle ubehagelige beslutninger.

Det er vigtigt igennem hele processen at fastholde Økonomisk Råds udgangspunkt, at det under alle omstændigheder er nødvendigt med betydelige budgetforbedringer for at rette op på den nuværende økonomiske situation.

Kirkens økonomiske situation har været drøftet gennem en del år, og det foreliggende materiale indeholder fmlt ikke noget afgørende nyt. Men situationen er i flere henseender ændret, herunder at de ekstraordinære indtægter i form af arv og gaver ikke længere kan redde regnskabet, (og heller ikke kan forventes at komme til det på ny).

Der har ligeledes været enighed om, at det er nødvendigt med øgede indtægter især gennem kirkeskatteordningen. Besparelser alene kan ikke grundlæggende løse de økonomiske problemer. Også kirkeskattespørgsmålet har været drøftet gennem mange år. En række initiativer har været taget, og forskellige kampagner har været forsøgt. Nogle har givet én gangs resultater, men hovedbilledet er, at proventet fra kirkeskatten desværre har ligget stabilt (lavt) igennem en del år. Som nævnt ovenfor i afsnit 4 vil ansvarliggørelse og forpligtelse af den enkelte være nødvendig. Her bærer præster og menigheder/sproggrupper et direkte ansvar. Som biskoppen konkluderede på fællesmødet mellem Økonomisk Råd og Præsterådet: "Der skal gøres noget radikalt for at øge motivationen til at betale kirkeskat".

Hvordan vi gør det, vil være et centralt spørgsmål i den videre proces.

Bilag 1: Oversigt over forslag til økonomisk politik.

Bilag 2: Kommissorium for arbejdsgruppen vedrørende kirkeskat (KirkeSkatteReformgruppen).

Bilag 1: Oversigt over forslag til økonomisk politik

Økonomisk Råd (ØR) har som det fremgår af dette bilag udarbejdet en bruttoliste over indsatsområder og initiativer, der ud fra en økonomisk synsvinkel bør indgå i overvejelserne om en fremtidig økonomisk politik for bispedømmet København – og konkret danne grundlag for vedtagelse af budget 2013 - 15. ØR er naturligvis opmærksom på, at pastorale og andre hensyn skal indgå i den endelige afvejning, men det understreges, at det i den næste budgetperiode 2013 – 15 er tvingende nødvendigt med betydelige ændringer for at rette op på den nuværende økonomiske situation.

Indsatsområderne har i første omgang være forelagt Præsterådet på et fællesmøde mellem Økonomisk Råd og Præsterådet den 28-2-2012 og bemærkningerne fra dette møde er indarbejdet i nedenstående indsatsområder, som hermed præsenteres for FU med henblik på kommentering og bearbejdning inden forelæggelsen på Pastoralrådets møde i juni 2012.

.

INDTÆGTER

Indsatsområde 1: Kirkeskat, kollekter, gaver og arv m.v.

1. Helt overordnet er målet at øge provenuet fra kirkeskatteordningen og kollekterne (jf. afsnit 4). ØR har indikeret, at man ønsker at provenuet øges med mindst 70 % svarende til ca. ni (9) millioner kroner - bemærk, at 60 - 70 % (dvs. kr. 5,4 – 6,3 mill.) af dette beløb kommer menighederne til gode.
  - 1.1. ØR har eksplicit taget afstand fra at foretage egentlig fundraising aktivitet overfor kirkens medlemmer. Medlemsdatabasen må ikke misbruges. Målet er alene, at fremme indtægten ved tilslutningen til kirkeskatteordningen og øgede kollekter.
    - 1.1.1. Dog kan biskoppen og ØR, som det har været praksis hidtil, opfordre medlemmerne til at give et særligt tilskud – f.eks. til KO eller til at dække udgifterne til præsterne.
  - 1.2. For at fremme tilslutningen til kirkeskatteordningen foreslår KSR-gruppen (se bilag 2) at den anbefalede kirkeskatteprocent ændres til mindst 1 %, idet der samtidig gøres opmærksom på skattelovgivningen (på en 10-års kontrakt) giver mulighed for fradrag på op til 15 % af den skattepligtige indkomst.
    - 1.2.1. Bemærk at Ligningsloven (LLV) opererer med 2 typer af fradragsberet-tigede gaver:
      - Årsgaver (1-års aftaler), hvor medlemmet gives skattefradrag for det fulde gavebeløb på op til kr. 14.500 uanset indkomst (LLV § 8 a). Den tidligere regel om at de første kr. 500 ikke kunne fratrækkes er bortfaldet.
      - Gavebreve (10-års aftaler), hvor medlemmet forpligter sig til at yde enten et fast beløb eller en fast procentdel (op til 15 %) af sin indkomst over en 10-årig periode (LLV 12 stk 3).

- Bemærk, at det er muligt at benytte begge ordninger (LLV 8a og 12,3) samtidigt

1.2.2. Det er vigtigt, at alle præster og menighedsråd tilegner sig viden om disse ordninger, ligesom bispekontoret vil bistå med oplysningsmateriale herom.

1.3. Herudover vil der fremover hvert år blive offentliggjort en statistik for hvert sogn med angivelse af fordelingen/størrelsen af kirkeskattebidragene.

1.4. Endvidere skal der udvikles en række "værktøjer" til brug for tilrettelæggelse og gennemførelse af lokale kampagner (kan/vil FU deltage i udviklingen heraf?).

1.5. Endelig kunne det overvejes at

- afholde særlige møder for præsterne vedr. kirkeskat
- evaluere indsatsen i hvert enkelt sogn en gang om året / hvert andet år
- tage emnet op på hvert præstemøde. Repræsentanter fra arbejdsgruppen og/eller administrationen deltager i behandlingen
- biskoppen benytter givne lejligheder til at formane om vigtigheden af præsternes indsats på dette område.
- undersøge og analysere eventuelle bagved liggende blokeringer eller skepsis hos nogle præster og årsagerne hertil.
- der udpeges en præst (eller lille gruppe af præster) til at være "indpisker" på dette område.

Summen af dette punkt er, at præsterne og menighedsrådet lokalt spiller en afgørende vigtig rolle i forhold til at motivere medlemmerne til at betale kirkeskat. Et ansvar, som må vægtes højere fremover.

2. Ud over kirkeskatten modtager Ansgarstiftelsen løbende gaver og arv fra medlemmer, institutioner, stiftelser m.v. ØR anbefaler, at der på en passende måde gøres en mere aktiv indsats for at øget antallet af testamenter til fordel for Ansgarstiftelsen.

2.1. Har FU/PR særlige etiske eller andre overvejelser desangående?

2.2. Bemærk, at boafgiftsloven fra 1995 giver mulighed for at man kan begunstige Ansgarstiftelsen, uden at det koster noget for boets øvrige arvinger. Det kræver dog et testamente, hvor Ansgarstiftelsen er indsat som begunstiget.

3. Endvidere indstiller ØR, at det overvejes at de menigheder, der har udlejningsejendomme skal pålignes en 'solidaritetsafgift' af nettolejeindtægterne på f.eks. 15 %. Det ville for 2012 have givet et merprovenu til fælleskassen på ca. kr. 150.000.

4. Menighederne afregner i dag 15 % af den modtagne kirkeskat/kollekt, som tilskud til fælleskassens udgifter til præsterne. Dette beløb dækker/modsvarer dog kun ca. 1/3 af fælleskassens nuværende udgifter til præsterne.

4.1. ØR foreslår derfor, at ændre fordelingsstallet således at tilskuddet til præstelønninger over en kortere årrække øges til f.eks. 25 % af kirkeskat/kollekt.

- 4.2. Administrationsbidraget til fælleskassen forbliver uændret 15 %, således at fordelingstallet fremover gradvist øges til 15 % + 25 %, i alt 40 % jf. nedenstående tabel:

Fordeling af kirkeskat og kollekter:

År	Fælleskassen		Sognets egenandel
	adm bidrag	præste udg.	
2013	15 %	18 %	67 %
2014	15 %	22 %	63 %
2015	15 %	25 %	60 %

Indsatsområde 2: Eksterne donationer og tilskud

5. Ansgarstiftelsen modtager årligt et driftstilskud fra Diaspora-Kommissariatet (på 5.100 euro pr. præst) til præsternes løn. De øvrige nordiske bispedømmer skal endnu en gang spørges om en solidarisk omfordeling af tilskuddet til fordel for bl.a. bispedømmet København.
6. Herudover skal det undersøges, om Den katolske Kirke i Danmark, vil kunne finde nye (katolske) kilder/fonde, hvor der kan søges tilskud. Fundraising indsatsen skal øges på dette område.
  - 6.1. I relation hertil foreslås særskilt en mere målrettet fundraising indsats i forhold til de fælles aktiviteter i bispedømmet.
  - 6.2. Er der i FU/PR forslag til nye kilder, hvor vi vil kunne søge støtte?

Indsatsområde 3: Administrationshonorarer

7. Bispekontoret administrerer fundraising og byggeledelse i forbindelse med en række nybygnings- og vedligeholdelsesprojekter i bispedømmet. Det nuværende administrationshonorar dækker langt fra udgifterne til personale m.v. på bispekontoret. ØR foreslår derfor at administrationshonoraret hæves til 8 % af projektsummet. Med årlige projektudgifter på kr. 10 mill. vil det øge fælleskassens indtægter med kr. 400.000 årligt.
8. Herudover yder bispekontoret en række serviceydelser overfor institutioner og menigheder, så som bogføring og betalinger, lønservice, kopierings/printopgaver m.v. Disse ydelser vil fremover blive pålignet modtageren.

Målet med dette er at synliggøre omkostningerne, hvor de hører til, således at de ikke bare indgår i fælleskassen administration.

OMKOSTNINGER

ØR har drøftet de samlede udgifter i bispedømmet København og har helt overordnet opstillet den målsætning at fælleskassens årlige omkostninger skal reduceres med ca. kr. fem (5) millioner kroner, svarende til ca. 15 %.

Indsatsområde 4: Udgifter til ejendomme

9. Af fælleskassen samlede omkostninger udgøres en tredjedel (1/3) af udgifter til projekter og ejendomsvedligeholdelse i bispedømmet. ØR indstiller derfor, at Ansgarstiftelsen principielt ikke bør eje bygninger, der ikke fungerer som kirker, menighedslokaler eller præsteboliger, med mindre der er tale om en ualmindelig god pengeanbringelse eller særlige pastorale forhold, som betinger ejerskabet af bygningen.

Såfremt det ud fra en pastoral vurdering alligevel besluttes at eje en ejendom, som ikke opfylder ovenstående formål, skal de økonomiske konsekvenser synliggøres i budgetter og årsrapporten og løbende vurderes i forhold til det pastorale hensyn (et såkaldt 'følg eller forklar' princip)..

10. Endelig bør det (jf. afsnit 5) overvejes at sammenlægge en række sogne for bl.a. derved at reducere antallet af kirkebesiddelser. Dette kræver naturligvis grundige overvejelser, men ØR indstiller, at man snarest igangsætter mere langsigtede overvejelser om, hvordan Den katolske Kirke i Danmark skal være organiseret i fremtiden, herunder antallet af sogne og kirker.

ØR er opmærksom på at det i fbm frasalg af enkelt bygninger kan være nødvendigt at nedrive disse inden frasalg, således at salgsprovenuet alene udgør grundværdien. Et sådant frasalg vil dog i sig selv reducere det fremtidige vedligeholdelseshov, som vurderes at udgøre mellem kr. 80 -120 pr. bygningskvadratmeter. Da op mod 80 % af bygningsvedligeholdelsen finansieres af eksterne bidrag vil det reducere Ansgarstiftelsens omkostninger og risiko betydeligt - ligesom der naturligvis vil være et fremtidigt renteafkast fra salgsprovenuet.

Indsatsområde 5: Udgifter til præsterne

11. En anden tredjedel (1/3) af fælleskassens udgifter udgøres af posten udgifter til præsterne. Området er præget af et betydeligt udgiftspres bl.a. grundet flere ældre præster og en fremtidig tilgang af flere nye præster til bispedømmet. Desuden er der behov for etablering af en egentlig 'personalepleje' og løbende uddannelse for præsterne (jf. oplæg til fremtidig HR strategi).

Det er derfor vanskeligt at pege på egentlige besparelsesmuligheder på dette område, uden at det betyder en væsentlig reduktion af antallet af præster. Derfor er indstillingen også at igangsætte en strukturdrøftelse (jf. afsnit 5), hvorunder der skal foretages en planlægning af det fremtidige behov for gejstlige, herunder til at varetage særlige funktioner i bispedømmet.

12. Det har i været drøftet om der kunne spares omkostninger ved at biskoppen fraflyttede sit nuværende domicil på Ehlersvej. De samlede udgifter til biskoppens husførelse beløber sig til i alt ca. kr. 850.000 årlig, inkl. udgifter til møder og øvrige repræsentative opgaver i bispeboligen. Det er ØR's vurdering, at disse omkostninger vanskeligt vil kunne reduceres - ligesom det er ønskeligt, at biskoppen også i fremtiden kan have repræsentative lokaler til sin rådighed.

Indsatsområde 6: Øvrige udgifter

13. Den sidste tredjedel (1/3) af fælleskassen omkostninger udgøres af bidrag til fælles aktiviteter/institutioner, administrationsomkostninger, pastorale omkostninger og solidarisk omfordeling.

Tilskuddet til institutionerne er fordoblet over de seneste 5 år, mens udgifterne til administration stort set er uændret siden 2004. Der er behov for en betydelig reduktion i fælleskassens tilskud til institutionerne, noget der ligner en halvering af udgifterne.

- 13.1. Det foreslås, at Katolsk Historisk Arkiv og Sankt Andreas Bibliotek fusioneres og driften søges optimeret, med øget brug af frivillige.
- 13.2. Driften af Pastoral-Centret optimeres gennem bl.a. øget egenfinansiering, således at tilskuddet fra fælleskassen kan halveres.
- 13.3. Ligeledes skal driften af Katolsk Orientering optimeres, med det formål at reducere det løbende driftstilskud mest muligt.
- 13.4. Driften af den fælles administration og informationstjenesten skal fortsat søges optimeret.

Indsatsområde 7: Oplysning og bevidstgørelse om omkostninger

14. I forlængelse af de senere års bestræbelser på at synliggøre økonomien i Ansgarstiftelsen foreslås det, at årsrapporterne for institutionerne og bispedømmets fællesadministration (fælleskassen) fremover offentliggøres på hjemmesiden.
15. Som en naturlig del af den øgede åbenhed om og bevidstgørelse af de økonomiske sammenhænge i bispedømmet foreslås det, at sognenes regnskaber fremover udvides til at oplyse de samlede udgifter, der er forbundet med at drive menigheden/sognet. Herunder med tilstrækkelige hensættelser til bygningsvedligeholdelse og egenbetaling til vedligeholdelsesprojekter.
  - 15.1. Det bemærkes i denne sammenhæng, at udgifterne til drift og vedligeholdelse af sognets bygninger p.t. gennemsnitligt udgør 55 -60 % af sognenes udgifter. Det efterlader ikke mange penge til pastorale aktiviteter i sognene.

Bilag 2: Kommissorium for arbejdsgruppen vedrørende kirkeskat ("Kirkeskattereformgruppen")

Der nedsættes en arbejdsgruppe bestående af fhv amtsborgmester Erling Tiedemann, sognepræst Jesper Fich, administrationschef Thomas Larsen og bispedømmets økonom Stig Sørensen.

Gruppens opgave består i at anvise større og mindre initiativer, der tilsammen kan medføre en væsentlig forøgelse af det samlede provenu fra kirkeskatteordningen.

Gruppen er en task force-gruppe, det vil sige, at den ikke forventes at foretage en grundlæggende kulegravning af området. Gruppen tilrettelægger selv sit arbejde, men det forventes at arbejdet sker i et tæt samspil med administrationen. En væsentlig opgave for gruppen vil således bestå i at være sparringpartner for administrationen.

Erfaringerne viser, at to centrale elementer i bestræbelserne for at motivere de danske katolikker til at betale kirkeskat er bevidstgørelse og kommunikation, der både skal forstås som information og "samtale". Dette gælder de generelle økonomiske forhold i sognet og i bispedømmet i almindelighed, og det gælder i særdeleshed den forpligtelse, der gælder for enhver katolik til at bidrage efter evne til sin kirke – lokalt og til fællesskabet.

Et tredje centralt element er betydningen af arbejdet i den lokale menighed. Arbejdet med at forøge provenuet fra kirkeskatten står og falder med, at der lokalt i menighederne er forståelse for, at det er nødvendigt for hver enkelt at bidrage og for kirkeskatteordningen og den måde, den fungerer på.

På denne baggrund anmodes gruppen om:

- 1) i samarbejde med administrationen at udarbejde initiativer til videreudvikling af det arbejde, der i de senere år har fundet sted med bevidstgørelse og kommunikation vedrørende såvel generelle økonomiske forhold som kirkeskatteordningen,
- 2) med udgangspunkt i det lokale ansvar i menighederne at udarbejde initiativer, der kan forbedre kampagner og andre initiativer til at øge provenuet fra kirkeskatteordningen,
- 3) at udarbejde forslag, der i særlig grad er målrettet mod de fremmedsprogede grupper,
- 4) at overveje eventuelle forslag til mere grundlæggende ændringer i kirkeskattesystemet. Gruppen bedes herunder vurdere, om sådanne forslag forudsætter ændringer på andre områder, herunder eksempelvis opkrævning af kirkeskat som kildeskat eller omlægning af principielle forhold i Bispedømmet, som i givet fald skulle gennemføres i andet regi (f.eks. strukturændringer).

Gruppen bedes tilrettelægge sit arbejde, således at den til Pastoralrådets møde i juni 2012 kan give en foreløbig afrapportering af sine overvejelser.

Den 2 februar 2012

+ Czeslaw Kozon